No. 123. 1841.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 14 October.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den October.

Volgens den *Constitutionel* zou de Spaansche gezant, de heer *Olozaga*, op het berigt van de nieuwe gebeurtenissen in Spanje, zich naar het bureau van de buitenlandsche zaken hebben begeven om met den heer *Guizot* een onderhoud te hebben, waarin hij zich beklaagd had over de belangstelling die het fransch kabinet in de nieuwe poging tot opstand in Spanje scheen te stellen. De heer *Guizot* had geantwoord dat het fransche kabinet geheel vreemd was aan hetgeen gebeurde, welke verklaring de gezant echter in twijfel getrokken had, die overigens over het geheel niet zeer te vreden over het onderhoud zou geweest zijn.

De revolutionnaire bladen beschuldigen voorts het kabinet, dat die de stappen van *O'Donnell* in het geheim heeft aangemoedigd. Daarop antwoordt het ministeriele *Journal des Débats*, dat Frankrijk in den strijd, waardoor Spanje op nieuw geteisterd schijnt te zullen worden, volkomen onzijdig zal blijven, maar ook geenerlei voorliefde voor *Espartero* koestert, die, evenzeer als *O'Donnell*, alleen aan een soldaten oproer het gezag te danken heeft, en in zijn bestuur de jammerlijkste nietigheid en kortzigtigheid aan den dag legt. Volgens het *Journal des Débats* heeft de regent *Espartero*, door zijnen tegenstand aan de wet op de Ayuntamientos, den plaatselijken geest, die Spanje's krachten en eenheid maar al te zeer verlamt, onvoorzigtiglijk aangemoedigd; het leger tegen zich ingenomen; door het beknibbelen der fueros de Baskische provincien, door de nieuwe regeling omtrent het tollarief Katalonie in vuur en vlam gezet, en niet eens de bekwaamheid gehad, om eene leening in Engeland te sluiten.

— Een der dagbladen meldt heden morgen, dat de koningin *Maria Christina* gisteren van Parijs vertrokken is om zich naar Navarre te begeven. In de beide proclamatien van *O'Donnell* werd reeds de aanstaande komst der vorstin aangekondigd. Haar vertrek van hier schijnt zich te bevestigen daar het hotel Bragance, waar de koningin verbleef, heden geheel gesloten is. —

— De brievenmaal van Bordeaux heden morgen te Parijs aangekomen, heeft de brieven en berigten uit Spanje niet medegebragt. Intusschen verneemt men nog nader in berigten uit Bayonne, dat *Jaureguy (el Pastor)*, die zich te Villa Franca bevond, en *Munagorri*, die zich in de nabijheid van Aston ophield, zich voor de beweging van *O'Donnell* hebben verklaard. Deze beweging breidde zich voorts in Biscaye en de provincie Alava uit. De markies *Alameda*, gedeputeerde der provincie Alava, had zich aan het hoofd van een gedeelte der opgestane bevolking gesteld. De kavallerie, die uit St. Sebastiaan was getrokken om de beweging te bedwingen, had zich bij de partij van *O'Donnell* gevoegd.

Volgens het *Mémorial Bordelais* zouden de voorstanders van het regentschap der koningin *Christina* geld in overvloed hebben, en reeds sedert lang den geest van het leger tegen *Espartero* hebben opgezet, waaraan deze door zijne maatregelen omtrent het leger nog des te meer voedsel gegeven had. Het gezegde blad vermeent voorts dat *Espartero*, wiens karakter gewoonlijk traag en geduldig was, maar in moeijelijke omstandigheden wreedaardig werd, afdoende en wreede maatregelen zou nemen, terwijl het verder meent dat de revolutionnaire partij, thans te meer nu zij aan het hoofd is, met voordeel zal kunnen worstelen tegen de gematigde partij, die wel is waar groote kunde en uitstekende talenten onder hare aanhangers heeft, maar over het algemeen die werkdadigheid en stoutheid ontbreekt, die noodig zijn om in groote staatkundige ondernemingen te slagen, welke hoedanigheden alleen de radikalen en karlisten in Spanje bezitten.

In welken geest de nieuwe opstand begonnen is, blijkt uit de volgende proclamatie, die *O'Donnell* den 2den October aan de soldaten in Navarra en de Baskische provincien rigtte:

» Soldaten! De doorluchtige vorstin, wier naam u zeven jaren lang naar het slagveld en de overwinning geleidde: zij, die in haren ijver voor het welzijn en den voorspoed van Spanje, de poorten des vaderlands voor de Spaansche bannelingen opende, de herstelster der vrijheid te midden dezer ongelukkige natie; zij die te Valencia aan eene eervolle ballingschap boven het schenden der staatsregeling van 1837 de voorkeur gaf; de moeder eindelijk van uwe Koningin, staat onder ons terug te keeren.

» Te vergeefs heeft een ondankbaar mensch, verknocht aan de verworpenste wezens die door de omwenteling boven zijn gekomen, zich in de plaats der doorluchtige *Christina* willen stellen. Zoo iets was onmogelijk. Gij zijt gedurende een jaar van zijne hatelijke tirannij getuige geweest. Onbekwaam om de natie te regeren; zwak tegenover den vreemdeling; ondankbaar jegens het leger, welks bloed hij niet heeft gespaard om zich zelven te verheffen, hebt gij hem, te midden van het geërgerde Spanje, de meest willekeurige en zedelooze daden zien plegen. Terwijl zij de omwenteling en haar hoofd de staatsregeling, die zij bezworen hadden, verscheurden en roem droegen op hunne onbeschofte stoutheid, ontrukten zij aan eene moeder zelfs den troost om hare dochters, die zij tot afgoderij toe bemint, zelve in de liefde harer volken op te voeden, en lieten dezelfde omwenteling en dezelfde generaal het nationale vaandel te Carthagena met den voet trappen.

» Het Spaansche leger sterft, tot loon zijner veldtogten, van honger: diegenen van deszelfs hoofden, de waardige officieren, die door hunne wonden of vermoeijenissen uit de dienst waren verwijderd en nu het weldadig tijdperk des vredes was aangebroken, eenige rust in het bekleeden van burgerlijke ambten verwachtten, zijn ter zijde gesteld; men is zoo verre gegaan van met hunne wonden den spot te drijven en ambten van allerlei aard zijn de prooi geworden van eenen jammerlijk befaamden hoop lieden, die zich wel bij elk oproer in de straten, maar nooit in onze legers gedurende den zevenjarigen oorlog hebben doen zien.

» Het leven zelf der Koningin (*Isabella*) en van hare zuster, de Infante, is in gevaar: ja, soldaten, het leven dier doorluchtige kinderen, hetwelk ons tegen de hernieuwing der aanmatigingen van [illegible] De doorluchtige Koningin-Gouvernante, aan wie het verraad eens ondankbaren [illegible] het regentschap ontrukte, komt in Spanje terug, om het heilig pand [illegible] haar door tusschenkomst der staatsregelende cortes toevertrouwd. Gij zult aan hare zijde de generaals vinden, die u zoo dikwijls ter overwinning hebben geleid, en wier bloed, met het uwe vermengd, op meer dan één slagveld heeft gestroomd. Wat mij betreft, ik twijfel niet aan uwe trouw. Soldaten! Te lang zijt gij de speelbal der eerzucht van een man geweest; snelt thans toe naar den post, die de eer u rondom den troon eener Koningin aanwijst.

— Een telegraphisch berigt van den 8sten uit Toulon, meldt dat ook de kolonne van den generaal *Baraguay d'Hilliers*, die den 27sten September van Blidah was vertrokken den 3den October aldaar teruggekeerd is, na Milianah van het noodige te hebben voorzien. De vijand had de Franschen op den togt weinig gemoeid.

— Ter beurze van heden (10 *October*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 114,70; 3 pCt. 79,45; Nap. r. 105; Spanje 20¾; Rom. L. 103¾.

Van den 11den. — Een telegraphisch berigt uit Bayonne van den 10den, door den chef van het bureau der marine aan den minister van dat departement gerigt, houdt het volgende:

» Men schrijft uit de haven van Passage van gisteren avond het volgende: De gevoelens zijn te St. Sebastiaan verdeeld. De bezetting van het kasteel, heeft een wachtpost aan de militie afgestaan, die tegen de beweging en meester van de stad is. De vijandelijkheden zijn begonnen tusschen *Urbistondo* en den generaal *Alcala*; de laatste doet het gerucht loopen dat de beweging te Madrid bedwongen is en de voornaamste aanleggers gestraft zijn, en dat *Espartero* naar de provincien in aantogt is met 14 batailons

en een regiment kavallerie. Twee regimenten van de garde op de grenzen van Navarre hebben zich voor de beweging verklaard."

Het *Journal des Débats* van heden zegt, dat volgens een telegraphisch berigt uit Bayonne van den 9den, Madrid in den avond van den 5den rustig was. Volgens hetzelfde blad zou men den 6den aldaar het berigt van de gebeurtenissen in Navarre moeten ontvangen hebben. De depêches van Madrid ontbraken evenwel, daar de post aangehouden was.

Intusschen leest men heden in een naschrift der gewone briefwisseling dezer hoofdstad het volgende:

» Men heeft tijdingen uit Madrid tot den 8sten des morgens. Ten gevolge van de afzetting van 80 officieren van de garde, heeft er in den nacht van den 7den op den 8sten een opstand onder dit korps plaats gehad, met oogmerk om de jonge koningin op te ligten. De hellebaardiers en de troepen van het garnizoen hebben deze beweging te keer gegaan, en in den morgen van den 8sten, bij het vertrek van den koerier, was Madrid rustig."

De jongste tijdingen uit Pampeluna gaan niet verder dan tot den 6den. Hetvoor dat den 5den van daar gehoord werd, was veroorzaakt door een gevecht tusschen *Ortigosa* en de troepen van *Ribeiro* buiten de stad, 't welk echter geen verder gevolg gehad had. De toestand van beide partijen aldaar schijnt nog dezelfde te zijn, *O'Donnell* houdt steeds het kasteel, *Ribeiro* de stad bezet, terwijl beiden zich zoeken te versterken.

De kolonel *Fernandez*, vroeger kommandant van een karlistisch bataillon, had met 200 man een aanslag op Guetaria beproefd, maar was afgewezen.

De jonge koningin van Spanje, *Isabella*, is den 10den haar 11de jaar ingetreden.

— Ter beurze van heden (11 *October*) waren genoteerd: 5 pCt. 114,55; 3 pCt. 79,25; Nap. r. 104,65; Spanje 20⅝; Rom. L. 104.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den October.

De Pruisische *Staats-Courant* behelst het volgende:

» Z. M. de koning is van deszelfs reis naar Silezië hier teruggekeerd. Z. M. heeft den staats- en kabinets-minister vrijheer *von Werther*, op deszelfs verzoek, ontslagen van de leiding des departements van buitenlandsche zaken, en dezelve toevertrouwd aan den thans tot staats- en kabinetsminister benoemden gezant aan het keizerlijk Oostenrijksche hof, graaf *von Maltzan*; terwijl het bestuur der aangelegenheden van het vorstendom Neuchatel en Valangin den eersten verblijft, die tevens tot opper-hofmaarschalk benoemd is."

— Volgens een schrijven uit Hannover, zou de Koning voornemens zijn, de Vergadering der Stenden in de tweede helft van November bijeen te roepen. Andere brieven spreken zulks tegen, en verzekeren, dat de Hannoversche Stenden in de eerste maanden van het volgende jaar zullen bijeenkomen.

— Het dezer dagen door verscheidene dagbladen medegedeelde berigt, dat de aartsbisschop van Keulen zijne waardigheid zou hebben nedergelegd, wordt in bijzondere berigten uit Munster, als geheel onwaar, tegengesproken. Aan den anderen kant wordt steeds beweerd, dat de bedoelde opgaaf gegrond is.

— Ten gevolge der jongste onlusten in Aquila, hebben er niet alleen op het Napelsche grondgebied, maar ook in den Kerkelijken Staat inhechtenisnemingen plaats gehad. Men bleef het er voor houden, dat de gemelde gebeurtenissen een staatkundig doel hadden.

— De jongste berigten uit Konstantinopel, tot den 22sten der vorige maand, bevestigen, dat het fregat *Venere* wederom vlot geraakt is. — De Sultane *Heibetullah*, zuster van den Sultan *Mahmud*, was den 16den overleden. — De gezondheidstoestand was te Konstantinopel voortdurend bevredigend.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den October.

In de *Staats-Courant* leest men heden het volgende:

» Jl. Zondag avond tegen 9 ure is Z. M. Koning *Willem Frederik* Graaf van Nassau, met een gevolg van vier personen, over Deventer op het Loo aangekomen. Men had tot dus verre reden gehad om te betwijfelen, of de grijze Vorst, die ons 27 jaren lang regeerde, wel oorbaar zoude vinden, om thans de reis naar het vaderland te ondernemen, en men is nog ten eenenmale in het onzekere, of Hoogstdeszelfs verblijf hier te lande van eenigen duur zal zijn."

Uit Apeldoorn wordt voorts gemeld, dat de graaf vergezeld was van de gravin. Langs den weg waren vlaggen uitgestoken, en de bevolking van Apeldoorn en het Loo schijnt zich te hebben beijverd tot eene regt feestelijke ontvangst. Bij den eersten tolboom bevond zich eene eerewacht te paard, bestaande uit 15 man en aangevoerd door den architekt *Osseweijer*. — De eerewacht was voorzien van twee vlaggen en twee flambouwen. — Het gevolg van den graaf was gezeten in 4 rijtuigen. Bij de aankomst op het paleis werden er saluutschoten uit klein geweer gedaan.

Maandag middag heeft de koning audientie aan de ambtenaren en andere ingezetenen van het Loo verleend. Op deze audientie ontbrak bijna niemand van hen die vroeger gewoon waren hunne opwachting bij Z. M. te maken. Beiden, de graaf en de gravin schenen eene goede gezondheid te genieten en in eene opgeruimde stemming te verkeeren.

Naar voorts een onzer bladen meldt, moet Z. M. koning *Willem Frederik* te 's Gravenhage thans in den Nederlandschen ondertrouw opgenomen en de afkondiging daarvan gedaan zijn. Te Maastricht was voor eenige dagen uit 's Gravenhage bij het stedelijk bestuur aangevraagd een doopextract uit de registers van den burgerlijken stand voor Mevrouw de gravin *d'Oultremont*. Het hooge huwelijk zou binnen kort op het Loo gevierd worden.

— Bij koninklijk besluit, zijn benoemd: tot ridders grootkruisen der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heeren *J. C. Baud*, minister van marine en kolonien, en *J. J. Rochussen*, minister van finantien; tot kommandeur dier orde, baron *Schimmelpenninck van der Oye*, minister van binnenlandsche zaken, en tot commandeur der militaire Willemsorde, de generaal-majoor *List*, directeur-generaal van oorlog.

— Men verneemt, dat bij het door den Koning Groothertog te leveren contingent der bondstroepen te Luxemburg, dat door den kolonel *Duiker* zal gekommandeerd worden, door Z. M. benoemd zijn: tot majoors, de kapitein bij de grenadiers *von Quadt*, en de kapitein bij de jagers *Stael von Holstein*, beide bij de infanterie; tot majoor bij de kavallerie, de ritmeester *Fundter*, gedetacheerd bij het departement van oorlog; tot ritmeester der 1ste klasse bij de lansiers, *Baudouin*, en tot majoor chef van den staf, de kapitein bij het 4de regement *Winckel*.

— Naar men verneemt heeft Z. M. tot ordonnans-officieren voor den tijd van een jaar benoemd: de 1ste luits. *J. W. Copes van Hasselt*, van het 2de regiment zware dragonders *W. L. Worbert*, graaf *van Wassenaer Starrenberg*, van het 1ste regiment lansiers; *J. W. Vertholen*, van het 2de regiment lansiers; en de 2de luitenants *W. F. Tindal*, van het 2de regiment zware dragonders, *J. W. van Elsbroek*, van het 4de regiment ligte dragonders en Jhr. *F. T. van der Wyck*, van het 3de regiment ligte dragonders.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft in de laatstelijk door haar gehouden zittingen aangenomen het ontwerp van wet betrekkelijk de magt der hoog- en andere heemraadschappen, dijk- en Polderbesturen enz., en dat betrekkelijk de zaken der Maatschappij van Weldadigheid. Zij houdt zich thans in hare afdeelingen bezig met het onderzoek der laatstelijk door de Tweede Kamer aangenomen ontwerpen, ten aanzien der staatsbegrooting voor de jaren 1842 en 1843.

— Maandag is in de residentie aangekomen en aan het paleis van Z. M. den Koning afgestapen, de Groothertog van Saksen-Weimar.

— De heeren staatsraad *Borret* en de inspecteur-generaal *van Mesritz* zijn uit Brussel te 's Hage teruggekeerd.

— De burggraaf *de Barbacena*, tot minister van Brazilië bij het Nederlandsche hof benoemd, is met de stoomboot *Lyra* te Londen aangekomen.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden zijn den 8 uit Silezie te Berlijn aangekomen.

— Het *Dagblad van Luxemburg* meldt, dat Z. M. eene commissie benoemd heeft, bestaande uit de heeren *de Lafontaine*, den baron *Blochausen* en *Th. Pescatore*, om een handelsverdrag tusschen het Groothertogdom en het Koningrijk Belgie te sluiten.

Hetzelfde dagblad bevat nog twee koninklijke besluiten. Bij het eerste wordt er eene kamer van koophandel en nijverheid voor het Groothertogdom Luxemburg opgerigt, zamengesteld uit 21 leden. Bij het tweede worden de leden dezer commissie benoemd, en tot haren voorzitter aangesteld de heer *F. Pescatore*, en tot ondervoorzitter de heer *P. C. Wurth*.

— Van den Helder schrijft men van den 8sten October:

» Met het begin dezer maand is de alhier van gouvernementswege gevestigde stoomsleepdienst overgegaan aan eene particuliere te Amsterdam gevestigde reederij, onder directie van den heer *Paul van Vlissingen*, en is daartoe eene tweede nieuwe stoomboot, bij het thans aanwezige stoomvaartuig *de Noord-Holland*, alhier aangekomen.

Heden morgen arriveerde alhier Z. M. oorlogskorvet *de Amphitrite*, gekommandeerd wordende door den kolonel-kapitein *Tengbergen*, komende van Suriname. De thans in de haven van het Nieuwe diep liggende oorlogsvloot kan men zeggen de grootste te zijn, die sedert langen tijd in eene onzer zeehavens is vereenigd geweest; deze schepen zijn, behalve het thans buiten dienst gestelde fregat *de Rupel*, de navolgende:

Het fregat *de Sambre*, kommandant de kapitein ter zee *van Straten*; het fregat *de Maas*, kommandant de kapitein ter zee *van Maren*; het fregat *de Palembang*, kommandant kapitein-luitenant *Freudenberg*; de korvet *de Juno*, kommandant kapitein-luitenant *Klein*; de korvet *de Amphitrite*, kommandant kapitein ter zee *Tengbergen*; de brik *de Zwaluw*, kommandant kapitein-luitenant *Enslie*; het

transportschip *Dordrecht*, kommandant kapitein-luitenant *van der Hart*; het oorlogs-stoomschip *Etna*, kommandant kapitein-luitenant *van Franck*; en twee kanonneerbooten."

— In het Dagblad van 's Hage leest men het volgend ongeluk:

„Vrijdag ll. heeft er in de pletterij van den heer *Enthoven*, aan het Zieken alhier, een vreeselijk ongeluk plaats gehad, zijnde een der werklieden over eenige koperen platen gestruikeld en met zijn arm gevallen in eene door stoom gedreven wordende schaar waarmede de koperen platen tot repen worden gesneden, om vervolgens tot op de grootte van centen te worden geslagen, welke alsdan naar 's Rijks munt worden gezonden. De arm van den ongelukkige is gedeeltelijk verbrijzeld geworden. De lijder is dadelijk met een vaartuig naar het Burger Gasthuis gevoerd, alwaar het eerste verband onmiddellijk door den heer chirurgijn *Enthoven* gelegd is.

— Er zijn over Alexandrië tijdingen uit Java tot den 8sten Augustus ontvangen. Omtrent den algemeenen staat van zaken aldaar luiden dezelve gunstig. Het schip *Overijssel*, waarop zich bevond de kolonel *Lucassen*, met zijne verbeterde toestellen voor de fabrikaadje van suiker, is in Straat Bali gestrand en door de inboorlingen van dat eiland uitgeplunderd. De passagiers en manschappen zijn echter allen gered geworden.

De regtstreeksche alhier te lande ontvangene Javasche berigten loopen tot den 23sten Julij ll. In dezelve vindt men het besluit van Z. M., alsmede den last tot uitvoering van hetzelve, betreffende het verleenen van een algemeen pardon, bij gelegenheid van Hoogstdeszelfs troonsbeklimming. — Den 22sten Mei is te Amboina overleden de luitenant-kolonel *T. A. Egter van Wissekerke*, kommandant der 4de afdeeling algemeen depôt, militaire kommandant van Amboina, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Het Nederlandsch-Indisch leger verliest in hem een' zijner uitmuntendste officieren, die zich zoowel in het wetenschappelijke als in het werkdadige onderscheidde, en sinds vier jaren aan de gevaarvolle krijgsverrigtingen op Sumatra deel genomen had. Eerst kortelings was hij als bevelhebber op Amboina aangekomen, en hoopte welligt binnen een jaar met verlof naar het Vaderland terug te keeren, alwaar hij vele vrienden had verworven, door zijn beminnenswaardig karakter, en in welks dienst hij zich gekenschetst had, eerst in werkelijke dienst, daarna verbonden aan het departement van oorlog, door ongemeenen ijver, door naauwgezetheid en kennis; hebbende hij daarvan vooral bewijzen geleverd in de moeijelijke jaren van 1830 tot 1839, en getoond, in welke mate hij bedrijvigheid in de dienst met de stille beoefening der wetenschappen wist te paren. Hij was als kapitein uit het Moederland vertrokken, en eerst kortelings, wegens zijne deelneming aan de krijgsbedrijven op Sumatra, tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, van welke onderscheiding hij nog geen kennis droeg.

Omtrent de jongste vijandelijkheden in China worden nog de volgende bijzonderheden medegedeeld:

Nadat kapitein *Elliot* zich overtuigd had, dat de Chinezen voornemens waren den wapenstilstand niet te eerbiedigen, had hij den 15den mei bevolen dat de expeditie de rivier van Canton niet verlaten, maar die den 18den verder opzeilen zou. Den 20sten begon de vijand een algemeene aanval op de meest vooraanliggende schepen, en trachtte die door middel van branders te vernielen. Het fort Shaming werd nu uit drie engelsche schepen beschoten en tot de overgave gedwongen, terwijl de stoomboot *Nemesis* inmiddels, met hare twee en dertig ponders, niet minder dan veertig jonken in den grond boorde. Dit schip leverde toen een vreemd schouwspel op, daar het met al de vlaggen der vernielde jonken was behangen, en het scheepsvolk zich met de geroofde kleedingstukken der Chinezen had getooid. — Daarna werd eene landing beraamd en den 26sten des morgens met zoo gewenscht gevolg ten uitvoer gebragt, dat de oostelijke en westelijke forten, die de stad dekken, spoedig in handen der Engelsche vielen, welke echter aan een gedurig en hevig vuur uit een versterkt kamp der Chinezen waren blootgesteld; tot dat ook dit kamp werd veroverd. Nu was alles in gereedheid om de stad zelve door storm meester te worden, toen het bevel van kapitein *Elliot* aankwam, om alle vijandelijkheden te staken, naardien de gouverneurs van Canton een' rantsoen van zes millioen dollars, tot behoud van hunne stad, hadden aangeboden, waarin hij, op nog eenige voorwaarden, waaronder schadevergoeding voor door de Chinezen geplunderde factorijen behoorde, toegestaan had. Den 28sten werd aan de tartaarsche troepen de onbelemmerde uittogt vergund, en verlieten zij, ten getale van ruim zeventienduizend man, de stad terwijl vijf millioen dollars aan de engelsche autoriteiten uitbetaald werden. Nu werd de engelsche vlag van de vier forten weder gestreken en keerde de expeditie naar Tsing-hae terug.

De verliezen, door de Engelschen geleden, zijn aanmerkelijk. Behalve den luitenant *Fox*, die gesneuveld is, den majoor *Beecker*, en den luitenant *Fleming*, welke door afmatting zijn bezweken, waren nog vijftien officieren gewond, en onder het scheeps- en krijgsvolk telde men dertien dooden en zeven en negentig gekwetsten.

Men betoont zich te Londen zeer ontevreden over de inschikkelijkheid van kapitein *Elliot* jegens de Chinezen, en meent dat hij de verovering van Canton niet had moeten laten afkoopen. De admiraal en gevolmagtigde, sir *H. Pottinger*, werd eerst tegen het begin van augustus in China verwacht. Onder de voorwaarden op welke hij vrede kan sluiten, behoort, zegt men, de betaling van vijftig millioenen dollars en van al de oorlogskosten.

DE GEDENKSCHRIFTEN VAN MEVR. LAFARGE.

(*Vervolg van* No. 120 *en slot*).

Zij komt daarna weder te Parijs terug; zij gaat *au Bouffes*, naar de opera, naar het théâtre français, overal waar de wintervermaken onder zang te zoeken zijn. Zij had schipbreuk geleden in de vriendschap (Mme. *de Leotaud*), in de liefde (de graaf *Ch.*, en de apothekersleerling); maar zij had toch eenige meerdere vrijheid bekomen, » ten gevolge mijner zenuwbenaauwdheden, mijner droefheid, en mijne betrekking van meerderjarige jonge dochter!" Maar hoe meer zij genoot van hare vrijheid, meerderjarigheid en benaauwdheden, des te meer begon hare familie, opgewekt door allerlei soort van kleine onbekende diefstallen, de noodzakelijkheid te gevoelen, om eindelijk een regel, eene wet, een pligt voor dit groote en leelijke meisje te vinden, die zoo schoon kon spreken over de korenbloempjes en de gele handschoenen. Maar hoe haar uit te huwelijken; op dit punt werd men schaak gezet. Men had haar gezien op alle bals, op alle soirées, op alle boulevards, in de Tuileriën, op de Louvre en zij had slechts een apothekersleerling kunnen opdoen. Zij had te paard gevoltigeerd in het park van den graaf *Ch.*, en de graaf *Ch.* had zich schuil gehouden; des niettemin bestond er gevaar in de woning. Er moest een eind komen aan die oogwenken, die teedere blikken, die minnebriefjes, die bloemen, die centuren, die droomen, die gele handschoenen en gevernisste laarzen. — Hoe te doen? Toen, en dit was misschien eene noodzakelijkheid, maar eene treurige noodzakelijkheid, toen gaat men dit meisje een echtgenoot zoeken in die openbare inrigtingen, waar men zich doet aankondigen om gehuwd te worden. — Vreemde loterij, waar de huwelijksbemiddelaars van de beide sekten iedereen fortuin, schoonheid, jeugd aanbieden. — Gij koopt een billet aan de deur, en naar den prijs van uw billet, hebt gij de beste of de slechtste kans — Men vindt dan in een dier huwelijkswinkels twee partijen die voor *Marie Cappelle* geschikt schijnen: een postmeester en een directeur van ijzersmederijen, beiden op honderd uren afstands van Parijs. Terstond schrijft men aan Mej. *Cappelle*, dat zij ten spoedigste moet komen, dat er kwestie is van een echtgenoot. Dien dag was onze jonge persoone bezig om hare rol van eenvoudige onnoozele te spelen in een stukje van *Scribe*, maar zij werpt terstond het groene voorschootje af, en keert naar Parijs terug. Wilt gij een postmeester? Vraagt men haar. — Wij hebben er een die rijk is, slechts twintig jaren oud, eene schoone gedaante." » Ik deelde de algemeene gedachte niet, mijn verstand had niets te maken met de schoone gedaante, en het [illegible] een weinig, een postmeester te huwen; *want* ik had die soort van speculatie altijd zien ondernemen door groote rijk geworden pachters, die zeer goed weten te rekenen, en zeer slecht spreken, met veel ijdelheid en zotheid gepaard!" — Hebt gij het verstaan, mijn heer de postmeester, dat zal u leeren, slechts een rijk geworden en geen *onderrigten beschaafden* boer te zijn.

Derhalve de directeur der ijzersmederijen! *Marie Cappelle* toch kende er een' die jong, schoon, elegant was, zeer rijk, lid van de kamer der gedeputeerden, ridder van het legioen van eer, een der leeuwen van de opera .... Dat is mijne zaak, zeide zij bij zich-zelve. Zoodra gekozen, zoodra ook verkocht; men gaat naar het bureau van uithuwelijking, en men komt eindelijk met den directeur der ijzersmederijen Lieve Hemel! hier, gold zeker meer dan ooit het geval, om de *schoone gedaanten* te verachten. Die ongelukkige *Lafarge* was een *welonderrigten* en kundigen smid, maar ziedaar alles. » Verbeeld u, mijne waarde, een grof, dik mensch, voeten van een el lang, handen wien geen handschoenen passen, *nagels in rouw*, eene roode das, een hemdsboord dat hem half over de ooren gaat, een geborduurd vest, laarzen die niet blinken, geen gele handschoenen .... geen handschoenen! dikke [illegible] bevochtigde lippen ... een man die naar zuur en zoet ruikt!" Zoo was hij, en ik wil wel bekennen, dat men dit onrustige en ondengende parijsche meisje een valstrik had gelegd, ik wil wel bekennen, dat het hard en onbandig was om haar aan deze ruwe en onbeschaafde natuur te verbinden; maar wanneer ik ook de zedigheid, de goedheid, de toewijding, de liefde, de hartstogt van dien ongelukkigen *Pouch-Lafarge* voor dit meisje zie, die hij volstrekt niet begrijpt, wiens minste woord hij niet vat; wanneer ik mij hem voorstel, hoe hij, in zijne zaken geruïneerd, voor zijne vrouw nog chals, juweelen, eene heerlijke piano van *Erard*, eene calèche, kantwerk, alle soort van blinkende dwaasheden koopt, waarvan hij de kosten met al zijn tijd niet kan goedmaken; wanneer ik hem op die lange

reis; nevens een slecht opgevoed meisje zie, die schreit, die kermt, die braakt, die niet eet, die hemel en aarde ter hulp roept, die het hoofd met afkeer afwendt, die hem van allerlei onbekende zaken spreekt, van *Mozart*, van *Beethoven*, van *Meijerbeer*, van *La martine*, die hem bekent, dat zij *Indiana* gelezen heeft; wanneer ik mij die vrouw voorstel, opspringende, buiten zich-zelve, bezwijmende bij de eenvoudige kus, welke die goede hals, die vergeten heeft zich te scheren, haar geven wil; wanneer ik dien man zie, met schaamte vervuld, noch durvende eten, noch drinken, noch spreken, noch blijven staan, noch zitten; wanneer ik mij de smart, de verbazing, de schrik zijner arme moeder voorstel, op het zien van die soort van groote minachtende dame, die dit oude kasteel eensklaps wil omkeeren, die zucht en klaagt omdat hare bedgordijnen van katoen, en nog wel van geel katoen zijn; wanneer ik mij haar voorstel, de moeder van *Lafarge* en zijne zuster, met een oog door tranen verduisterd, dien verfoeijelijken brief van eene bedaarde furie lezende; dien brief waarin zij zegt, niet te willen, niet te kunnen leven met den man die haar gehuwd heeft, die zich om [illegible] heeft, die al zijne hoop gevestigd heeft op deze afschuwelijke zottin; en eindelijk, wanneer ik denk aan de langzame en misdadige zieltoging van dien ongelukkigen; dat schelmstuk, in den vorm van een slecht toebereidde taart, van het oud kasteel naar Parijs gezonden; die bloedige uitwerpselen, die afgrijslijke tooneelen, die ongehoorde misdadige pogingen, die meinëedige kusse, dat witte poeder, onophoudelijk door de hand dier vrouw gestrooid, dat vergif overal werkende; die langzame verscheuring van ziel en ligchaam, — en eindelijk dat tweemalen opgegraven geraamte, dat vleesch in een ketel opgehoopt, — die beenderen, die spieren, die pezen, die schedel in hetzelfde kokend water, dat dit geheele groote ligchaam herleidt tot eene kleine, gele, loodblaauwachtige vlek op een aarden bord, dan gevoel ik diep medelijden met dit grove wezen, dien cycloop gehuwd aan de wulpsche *Galaté*, die hem niet wil, terwijl hij, eenoogige, om haar zucht: — „De bewijzen zijner teederheid waren geen rozen, geen appelen of haarlokken; hij had al de razernij der liefde: schoone *Galaté*, zeide hij, witter dan melk, teederder dan het lam, vlugger dan de hinde, maar, ook scherper dan de onrijpe druiven, waarom den minnaar afgewezen die u aanbidt? sluit de zachte slaap uwe oogen, dan bezoekt gij deze kust; verwijdert de zachte slaap zich, dan verdwijnt gij, gij vliedt als de hinde op het gezigt van den wolf in het woud!"

„Wie gij zijt, reiziger die naar uw vaderland [illegible] toch uit medelijden en [illegible] zeg toch [illegible] te Parijs deze week is voorgevallen. Parijs is ontrust, belegerd geweest door een honderdtal schamele kwade jongens; Parijs heeft zich vermaakt met deze verachtelijke en domme Gedenkschriften van Mevr. *Lafarge* te doorlezen; en, eindelijk, een ellendeling uit het slijk van dit oproerig gepeupel, heeft eakelings een moordschot gelost, op den braafsten, den schoonsten, den kundigsten jongeling; — een soldaat van twintig jaren, de eer der fransche universiteit, die van zijne eerste wapenfeiten uit Afrika terugkeerende, en die men heeft willen dooden op twintig schreden afstands van den koning, zijn vader, die zijne armen voor hem uitbreidde."

JULES JANIN.

MAATSCHAPPIJ TOT LENIGING EN OPBEURING DER BEHOEFTIGEN DOOR HET VERSCHAFFEN VAN WERK.

Ten vervolge op de voorloopige aankondiging in ons nommer van den 3den dezer, nopens de alhier sedert den 1sten der loopende maand gevestigde *Maatschappij tot leniging en opbeuring der behoeftigen door het verschaffen van werk*, zien wij ons van wege de Directie derzelfde Maatschappij in staat gesteld om aan onze lezers deswege het navolgende mede te deelen.

1° dat de opgemelde Directie bestaat uit de Heeren:

J. W. DE BRUIJN, lid van den Stedelijken raad enz. *Voorzitter*,
Mr. C. PELS RIJCKEN, Wethouder enz.,
P. L. FAES, lid van den Stedelijken raad enz.,
C. G. J. BEKKERS, Procureur,
W. VERLEGH, Stedelijke ontvanger,
Mr. P. J. J. HOLLINGERUS PIJPERS, advokaat,
[illegible] VAN ALPHEN, fabrikant,
H. A. GERMERS, Commies bij het Postkantoor, *Rentmeester*, en
J. A. VAN DER BURGH, Particulier, *Secretaris*.

2° dat het doel der Maatschappij is om, ten gevolge der in te roepen medewerking en ondersteuning van verschillende zijden, arbeid te verschaffen aan die huisgezinnen en ambachtslieden, van de onderscheidene Godsdienstige gezindheden, welke bij gemis van ander werk hieraan tot hun levensonderhoud het meest behoefte zullen hebben; doch dat men zich, aanvankelijk echter gedurende het aanstaande wintersaisoen *bij wijze van proefneming* slechts in verhouding tot het Maatschappelijk fonds zal bepalen, tot die werk- of ambachtslieden welke persoonlijk bij de Directie gunstig bekend zijn, zoo mede bij voorkeur tot diegene, welke als gevestigde ingezetenen der stad zijn te beschouwen, om later bij verhoopten gunstigen uitslag die uitbreiding verder aan het gemelde doel te geven, tot welke het fonds der Maatschappij en andere omstandigheden mogten kunnen aanleiding geven.

3° dat de huisgezinnen zullen moeten zijn deelgeregtigd in de hier ter stede bestaande Zieken-Societeit, voor zoo verre zij in de termen van het reglement dier inrigting kunnen vallen, ten einde ook in geval van ziekte in hunne behoeften worde voorzien.

4° dat voorts aanvankelijk den aanmaak slechts van voorwerpen van draagbaren doch, overigens verschillenden aard, door de Directie optegeven, zal kunnen in aanmerking komen, zullende de prijzen van aankoop door de Directie (des noodig ter beoordeeling van deskundigen) in drie klassen verdeeld zijn, naar gelang van de hoedanigheid van het werk; tot welker betaling ook het zij geheel, dan wel ten deele, bons voor levensmiddelen en andere behoeften zullen kunnen worden uitgereikt.

5° dat de werkman of vrouw des verkiezende de aangemaakte voorwerpen, indien zij te hoogen prijs mogten willen bedingen, voor zich zullen kunnen behouden, te meer daar slechts ³/₄ gedeelte van het gewoon arbeidsloon zal kunnen worden uitbetaald.

6° dat de Directie zich voorstelt om de goederen één of meermalen te doen verloten en de prijs der loten nader te bepalen enz., ten zij er geschikte gelegenheid mogt kunnen worden gevonden, om dezelve aan eenig Godshuis, liefdadig gesticht of Maatschappij tegen billijke prijzen dan wel op eenige andere wijze af te staan, en

7° dat jaarlijks aan de inschrijvers behoorlijk verslag en rekening zal worden gedaan, in welke laatste, behoudens de aanschaffing van hetgeen zal blijken tot het doel benoodigd te zijn, alleenlijk in uitgaaf zullen kunnen worden geleden de kosten van schrijf- en drukloonen, bedienden, huur van lokaal (zoo noodig) en vuur en licht tot de vergaderingen der Directie vereischt wordende, zonder meer.

Van harte wenschen wij dat het opgemelde weldadige doel om deszelfs hoogst nuttige strekking de voordeeligste vruchten moge dragen en dat de Directie tot dat einde van alle zijden, bij de aanbieding der lijsten van inteekening als anderzins, de noodige ondersteuning moge erlangen tot verligting van het veelal droevig lot van den nijveren ambachts- en werkman, gedurende het harde wintersaisoen, en tot bevordering der pogingen van dezelve om in haren werkkring de ledigheid te keer te gaan en door dat en andere gepaste middelen, de verfoeijelijke bedelarij zoo veel doenlijk te beteugelen.

184ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

25e Trekking. N°. 4855, een prijs van *f* 1000; N°. 2674, *f* 2500; N°. 21821, *f* 1250; N°. 3684, *f* 1000; N°. 13800, een prijs van *f* 1000.
27e — N°. 3580, eene premie van *f* 2000; N°. 1659, een prijs van *f* 100,000; N°. 11858, eene premie van *f* 2000; N°. 2040, een prijs van *f* 1000; N°. 11086, *f* 30,000.
28e — N°s. 6708, 6039, ieder een prijs van *f* 1000.

Ter [illegible] van gisteren (12 October) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. [illegible] Kansbill. 25 een zest., 25, een zest.; Syndik. 91½, drie achtste; Handelm. 154, ¼, ⅛; O. I. 5 pCt. 97¼, 97; Ardoins 16 drie achtste, 5/16, zeven zest.; oude Russen 105½; dito 4 pCt. 85½, ⅝.

*** GETROUWD:

D. J. BOSCH,
Apothekar,
EN
J. C. VIEWEG.

NIJMEGEN, den 13. October 1841.

*** De Raad van Administratie der Koninklijke Militaire Akademie zal op Woensdag den 20. dezer, des middags ten 12 ure, aan den meestbiedenden Verpachten:

HET WEGHALEN VAN DEN MEST DER PAARDEN, van de Akademie en van de Rijschool, gedurende het tijdvak van 1 November aanstaande tot ult° October 1842. De inschrijvingsbilletten kunnen tot den dag der Verpachting in eene daartoe bestemde Bus gestoken, en van de Conditiën inzage genomen worden aan het Bureau van den Raad voornoemd.

BREDA, 12 October 1841.

*** Op Vrijdag den 15. October 1841, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van Mejufvr. de Wed. L. OERS, op de Groote Markt te *Breda*, PUBLIEKE VERKOOPING, van eene zeer schoone en zeldzame Verzameling BLOEMEN voor den open grond, de Oranjerie en Broeikas, alsmede zeer vele schoone STRUIK- en HEESTERGEWASSEN.

Alles 2 uren vóór de Verkooping te zien.

*** Personne n'ignore la facheuse influence que le brouillard exerce sur la Denture. Aussi ne doit-on pas s'étonner de la violence des Maux de Dents, quand le temps est brumeux et doit-on prendre plus de précaution hygiéniques, durant l'automne. Les dentifrices auxquels on peut avoir toute confiance, sont ceux du Dr. O'MEARA, dont le dépôt est à *Breda* chez M. A. C. MAASSEN.

La poudre sert aux soins de propreté et l'Eau calme promptement les douleurs, en détruisant la carie.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.